

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid
Vetterstorpsskolan i Västerås kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vetterstorpsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vetterstorpsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att all undervisning är strukturerad och att syftet med undervisningen görs tydligt för eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda personalen i ett arbete för att skapa gemensamma förhållningssätt avseende skolans trygghetsarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina bedömningar och omdömen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 12 juni 2026 redovisa** till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2025:1393) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt och på olika sätt upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar betyg och omdömen, måluppfyllelse, bedömningsstöd, resultat från nationella prov och kartläggningar i svenska och matematik. Kunskapsresultaten följs upp utifrån kön. Uppföljningen av elevernas måluppfyllelse sker regelbundet under hela läsåret. Rektorn följer upp hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen genom att delta i planeringen av värdegrundsarbetet som sker i början av varje läsår och tar del av det material eleverna producerat. Rektorn skaffar sig en tydlig bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom bland annat medarbetarsamtal och spontana och planerade lektionsobservationer. Lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen följer rektorn upp vid medarbetarsamtal, vid spontana samtal på initiativ av lärarna samt att lärarna kan ta upp frågor som rör förutsättningar att bedriva undervisning vid elevhälsomöten och arbetsplatsträffar där rektorn medverkar. Rektorn bedriver ett välfungerande analysarbete som omfattar flera nivåer och som görs både på individnivå och klassnivå. Rektorn har dragit tydliga slutsatser och söker förklaringar till olika resultat och fattar beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelning utifrån de behov som har identifierats. Ett mönster rektorn har sett genom sin analys är att elever har lägre måluppfyllelse i svenska, problemlösning i matematik och i ämnen där språket är centralt,

samt att eleverna får högre resultat i exempelvis teknik och praktisk-estetiska ämnen där språket inte är centralt. Rektorn har därför genomfört en djupare analys av hur lärarna undervisar kopplat till språkutveckling. Utifrån analysen av kunskapsresultaten har rektorn infört ett språkutvecklande arbetssätt med läslistor och parläsning samt infört mattelistor för att utveckla elevernas förmåga till problemlösning i matematik. Rektorn har även sett ett behov av att förbättra samspelet i klasserna och att utveckla undervisningen så att eleverna får lära på olika sätt och har därför initierat ett arbete kring kooperativt lärande där lärarna fått utbildning internt och de följer sedan upp arbetet under olika möten. Rektorn samråder med elevhälsan, förstelärare och undervisande lärare och beslutar om resursfördelning både utifrån elevers kunskapsresultat på individ- och gruppnivå och utifrån gruppklimat och studiero.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, och organiserar så att obehöriga och nya lärare får en planerad introduktion på skolan och stöd i sitt arbete och sin undervisning. Rektorn har skapat en tydlig organisation för samverkan mellan lärare och med elevhälsan och det kollegiala lärandet bedrivs utifrån beslutade utvecklingsområden. Lärarna har arbetslagsmöten varje vecka där de följer en stående agenda som rektorn tillhandahåller, vid dessa möten deltar även specialpedagogen. På arbetslagsmötena delar lärarna med sig av framgångsrika idéer, pratar om utmaningar i undervisningen, följer upp utvecklingsarbetet och samverkar med specialpedagogen kring bland annat extra anpassningar. På lågstadiet har lärarna i och med tvåläraarsystemet möjlighet att samverka kring undervisningen. Därutöver har lärarna gemensamma kompetensutvecklingsdagar. Rektorn leder och följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom att ta del av protokollen från arbetslagsmötena under vilka lärarna själva följer upp utvecklingsarbetets effekt. Skolan har tydliga rutiner och förhållningssätt som rektorn tar upp med lärarna vid läsårets start samt skickar ut till all personal på skolan, exempelvis kring frånvarohantering och anmälan om kränkande behandling. Plan mot diskriminering och kränkande behandling finns uppsatt i varje klassrum, och rektorn tar upp med personalen om rektorn märker att rutiner inte följs. Nyanställda och obehöriga lärare får en introduktion när de börjar på skolan och de får del av samtliga handlingsplaner. Nyanställda lärare tilldelas en förstelärare som mentor och tid avsätts för att läraren tillsammans med sin mentor ska kunna ha exempelvis ämnesdiskussioner.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder till viss del ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan, men säkerställer inte att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma

förutsättningar att lära och utvecklas. Visserligen följer rektorn upp kunskapsresultat och trygghetsresultat uppdelat per kön, men i de fall det funnits skillnader analyserar rektorn inte vad dessa kan bero på. Rektorn har exempelvis konstaterat att det oftare är flickor som känner sig otrygga eller saknar arbetsro, men har inte på ett djupare plan tagit reda på vad dessa resultat kan bero på. Rektorn uppger att något behov av att prata om jämställdhet utifrån kön inte finns och att rektorn och lärarna istället utgår ifrån eleverna som individer då de analyserar resultaten. Trots att det finns en plan för studie- och yrkesvägledningen som innehåller moment där lärarna ska samtala med eleverna om könstereotypa val och att rektorn pratar med lärarna om att jämställdhet ska lyftas i undervisningen saknas uttalade metoder eller en tydlig plan för hur detta ska ske. Det varierar mellan lärare på vilket sätt jämställdhet integreras i undervisningen. Det finns lärare som medvetet utvärderar sin egen undervisning utifrån ett könsperspektiv när det kommer till att exempelvis fördela ordet jämnt mellan könen, men det finns också lärare som inte uppmärksammar kön som en faktor kring exempelvis att fördela talutrymmet utan istället fokuserar på detta på en individnivå. Rektorn säkerställer inte heller att lärarna arbetar jämställt och genomslaget i undervisningen blir istället avhängigt av enskilda lärares intresse. Av utredningen framgår att elever anser att lärare inte behandlar flickor och pojkar likvärdigt och av en elevintervju framgår att pojkar upplever att de får fler och hårdare tillsägelser än vad flickor får.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte i tillräcklig grad bedriver ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorns uppföljning av kunskaps- och trygghetsresultat saknar en djupare analys av orsaken till de skillnader som identifierats mellan könen och det saknas en plan för att integrera jämställdhet i undervisningen. Detta medför en risk att elever, oavsett könstillhörighet, inte ges samma förutsättningar i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan organiserar ett systematiskt jämställdhetsarbete. Det kan förslagsvis handla om att utifrån ett könsperspektiv följa upp och analysera kunskapsresultat men också att analysera trygghetsresultat och studiero, talutrymme och bemötande i klassrummen samt hur

jämställdhetsfrågor lyfts i undervisningen. Det analysen visar kan rektorn använda som underlag för beslut om utvecklingsområden för att försäkra sig om att rätt prioriteringar görs. Rektorn bör sträva efter att samtlig personal ska ha en medvetenhet om hur normativa föreställningar riskerar att begränsa elever i deras lärande, val och utveckling samt skolans roll i att motverka detta. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens rapport om lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val¹ samt Skolverkets material Aktivt jämställdhetsarbete i skolan.²

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, elever, lärare och elevhälsa, lektionsobservationer samt inkommen dokumentation.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen rymmer naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärare förmedlar höga förväntningar på eleverna. Det gör lärare bland annat genom att berömma eleverna och genom att visa eleverna deras progression i lärandet, vilket kan ske vid exempelvis utvecklingssamtalen. Lärare uppmanar även eleverna att utmana sig själva genom att välja svårare uppgifter. Lärare anpassar undervisningen till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever. Exempelvis finns material på olika nivåer, både utmaningar och uppgifter på lägre nivå, och lärare har extra genomgångar för elever som är i behov av det. Lärare kan även dela in klassen i olika grupper utifrån kunskapsnivå och anpassa undervisningens svårighetsgrad utifrån detta. Lärarna samarbetar med elevhälsan för att eleverna ska få läromedel på rätt nivå utifrån sina kunskaper och det finns exempel på elever som fått studera något ämne enligt en högre årskurs. Elevhälsan är

¹ Skolinspektionen (2024). Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val. Tematisk kvalitetsgranskning. Stockholm: Skolinspektionen.

² Skolverket (2024). Hämtad från Skolverkets hemsida [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) Hämtad 2 maj 2025.

även lärarna behjälpliga i att analysera vilka extra anpassningar som är lämpliga för eleverna, exempelvis hörselkåpor, skärmar och bildstöd.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande.

Eleverna är delaktiga i utvärdering och planering av undervisningen och elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet. Detta gör lärarna bland annat genom att inför utvecklingssamtalen låta eleverna förbereda sig för att tala om vad de tycker om undervisningen och komma med förslag till förändringar. Eleverna erbjuds möjlighet att välja om de vill arbeta enskilt eller i par, och att välja vad de vill lära sig mer om inom ett specifikt område. Lärarna anpassar arbetssättet utifrån elevernas synpunkter.

Lärarnas undervisning innehåller övningar där det finns utrymme för eleverna att reflektera över sitt eget lärande samt frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Det förekommer lektioner där eleverna själva får tänka på vilka mål de har och hur de kan träna för att nå dit. Eleverna arbetar även med studieteknik i form av tankekartor och att ta reda på vad olika ord och begrepp betyder. Lärarna låter eleverna diskutera svåra ämnen utan givet svar och eleverna får i det kooperativa lärandet diskutera frågor, lyssna på varandra och värdera olika svar.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är varierad och lärarna arbetar aktivt med att stödja eleverna. Undervisningen varierar genom att eleverna får växla mellan att arbeta enskilt, i par eller i större grupp och aktiviteterna varierar under lektionerna, exempelvis genom att lärarna håller genomgångar och eleverna får anteckna, att eleverna får skriva texter av olika slag eller lösa uppgifter eller att arbeta temastyrt. Eleverna kommer snabbt i gång med arbetet och lärarna är tillgängliga och svarar på frågor om eleverna signalerar att de vill ha hjälp. Lärare kan även använda sig av digitala verktyg som gör det möjligt att följa elevernas arbete i realtid och kan utifrån det själva söka upp de elever som de ser är i behov av stöd.

Undervisningen är till viss del strukturerad, men det saknas ett sammanfattande avslut och det är inte heller tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Visserligen finns det en gemensam lektionsstruktur som tillämpas av samtliga lärare på skolan där lektionerna innehåller en start med en gemensam introduktion som förmedlar lektionsinnehållet. Det framgår vad eleverna ska göra, vad de ska lära sig och vad de ska göra när de är klara med en uppgift. Lektionerna innehåller ett logiskt flöde som lärarna exempelvis skapar genom att variera arbetsmoment inom lektionen. Dock är syftet med undervisningen ofta otydligt för eleverna och fokus ligger mer på vad de ska lära sig. Dessutom saknas oftast sammanfattande avslut på lektioner som knyter ihop syftet med lektionen och tydliggör lärandet för eleverna. Det finns ingen

överenskommelse i lärarkollegiet om hur en lektion ska avslutas och syftet med undervisningen är upp till varje enskild lärare att förmedla till eleverna. Lektionerna slutar vanligtvis med att tidshjälpmedlet ljuder och eleverna får plocka undan och gå ut på rast.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att all undervisning är strukturerad och att syftet med undervisningen görs tydligt för eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen inte är tillräckligt strukturerad med sammanfattande avslut och att syftet med undervisningen inte alltid tydliggörs för eleverna. Risken med att inte ha en tydlig lektionsstruktur där syftet med lektionen framgår och där ett tydliggörande avslut saknas är att elever förlorar intresse och motivation för skolarbetet och det kan i sin tur leda till att studieron påverkas.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna stärka det påbörjade arbetet kring lektionsstruktur. Det är viktigt att rektorn och lärarna diskuterar hur varje lektionsstart kan innehålla en introduktion för att tydliggöra för eleverna vad de förväntas lära sig under lektionen. På motsvarande sätt bör rektorn föra samtal med lärarna kring hur undervisningen kan utformas för att innehålla en avslutning av lektionerna som sammanfattar undervisningens olika delar och relaterar eller återknyter till syftet med lektionen. Som inspiration i arbetet kan skolan läsa mer på Skolverkets hemsida kring hur läraren kan avsluta en lektion.³

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

³ Skolverket (2024). Hämtad från Skolverkets hemsida [Så avslutar du lektionen - Skolverket](#)
Hämtad 2 maj 2025.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevhälsa, observationer, offentlig statistik och inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Skolan har ett samlat arbete för att skapa studiero. Det finns exempelvis gemensamma rutiner i form av att eleverna ska stå i ordningsled, att lärarna möter upp eleverna vid dörren när lektionen börjar samt att det finns en överenskommelse om hur lektionerna ska starta. Metoder för att skapa studiero diskuteras bland lärarna bland annat på pedagogiska konferenser och arbetslagsmöten där även specialpedagogen närvarar. Eleverna involveras i arbetet kring studiero genom att lärarna samtalar med eleverna om vad studiero innebär och vad eleverna behöver för att kunna bidra till studieron. En del lärare arbetar även med belöningssystem där eleverna belönas för god studiero. Lärarna använder olika metoder och strategier i klassrummen för att skapa studiero och vidtar vid behov ändamålsenliga åtgärder vilket i de flesta fall har god effekt. Det finns visserligen lärare som har svårare än andra att upprätthålla studiero, men skolan arbetar kontinuerligt med stöd till vissa lärare exempelvis genom handledning. Rektorn fördelar resurser för att avhjälpa sämre studiero i vissa grupper och har exempelvis tillsatt en extra lärare i en klass och extra resurspersonal i en annan. Lärarna arbetar medvetet med att dela in klassen i mindre grupper för att på så sätt främja studiero.

Arbetet för trygghet

Skolan har ett medvetet trygghetsarbete som består av kartläggning av elevernas upplevelse av tryggheten, analys av nuläget och olika åtgärder kopplade till behovet, men det saknas till viss del ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal. Av granskningen framgår att skolan kartlägger elevernas upplevelse av tryggheten genom bland annat enkäter, trygghetsvandringar och på klassråd och elevråd, och att riskområden identifieras. Exempelvis har omklädningsrum, skolgården och förflyttningar mellan skolhus identifierats som riskområden och åtgärder har satts in i form av ökad vuxennärvaro och införande av ordningsled. Rektorn har följt upp effekten av insatserna och kunnat konstatera att elevernas upplevelse av trygghet på dessa platser har ökat. Skolan arbetar trygghetsfrämjande genom att ha värdegrundsveckor och temaarbeten där eleverna träffas över årskursgränserna och på rasterna organiseras rastaktiviteter där eleverna blandas åldersmässigt för att öka elevernas förståelse för varandra. Även om personalen har ett i stora delar gemensamt förhållningssätt i trygghetsarbetet, visar granskningen att lärare inte alltid agerar utifrån de kommunicerade arbetsrutinerna. Exempelvis finns det lärare som inte alltid upprätthåller skolans ordningsregler och elever upplever att det saknas en samsyn i personalgruppen avseende om och hur pedagoger ingriper vid

konflikter. Det framgår även av utredningen att anmälningar till huvudmannen om kränkande behandling inte alltid sker i enlighet med den gemensamma arbetsrutinen. Det finns elever som uppger att de är rädda för en lärare på skolan. Rektorn är medveten om elevernas upplevelse och beskriver att det finns ett pågående arbete som ännu inte fått önskat resultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda personalen i ett arbete för att skapa ett gemensamt förhållningssätt avseende skolans trygghetsarbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det till viss del saknas ett gemensamt förhållningssätt bland personalen i arbetet med att skapa trygghet på skolan, eftersom skolans personal inte alltid agerar utifrån arbetsrutinerna vid kränkningar eller konflikter mellan elever. När skolan bedriver ett aktivt och målinriktat arbete mot kränkande behandling och när alla vuxna reagerar på samma sätt när de får reda på att en elev blivit kränkt eller att elever inte följer ordningsregler skapas en trygg skolmiljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn kartlägger och analyserar befintligt arbete i samverkan med samtlig personal på skolan för att uppmärksamma vad som fungerar och vad som behöver utvecklas. Utifrån analysen bör rektorn se över rutiner och leda ett arbete kring vikten av att upprätthålla gemensamma arbets- och förhållningssätt så att situationer som skapar otrygghet hanteras på ett konsekvent sätt. Arbetet kan med fördel fördjupas genom dialog med eleverna. Det är viktigt att rutiner omfattar hur personalen ska arbeta åtgärdande i olika situationer där elever exempelvis bryter mot regler eller kränker andra elever. Som stöd i arbetet kan skolan ta del av Skolverkets material *Främja trygghet och studiero*⁴ och Skolinspektionens publikation *Skolors arbete med trygghet och studiero*.⁵

⁴ Skolverket (2025). Hämtad från Skolverkets hemsida [Främja trygghet och studiero - Skolverket](#)
Hämtad 11 maj 2025

⁵ Skolinspektionen (2020) Skolors arbete med trygghet och studiero En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–2019

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar lärares bedömningar i syfte att identifiera eventuella avvikelser. Rektorn jämför, tillsammans med förstelärarna, bland annat betyg över tid, betyg med resultatet av nationella prov och mellan årskurser och rektorn har tydliga förklaringar till de avvikelser som identifieras. Exempel på avvikelser som rektorn har identifierat är att avvikelser mellan resultatet på nationella prov och elevernas betyg i engelska i en årskurs var påtaglig. Rektorn har även noterat att måluppfyllelsen hos elever sjunker i övergången mellan låg- och mellanstadiet. När rektorn noterar avvikelser för rektorn och förstelärarna samtal med berörda lärare kring bedömningarna i de aktuella fallen i syfte att ta reda på förklaringar till avvikelserna. Rektorn kan även ha samråd med elevhälsan för att kontrollera om avvikelserna är skäliga. I sin analys av orsaken till avvikelserna har rektorn konstaterat bland annat att lärare i betygssättningen tagit mer hänsyn till vad eleverna gjorde på lektionerna än till provresultaten, att lärare har lagt undervisningen på en för hög nivå vid övergången från årskurs 3 till årskurs 4 och att lärarna har olika bedömarkompetens och tolkar betygskriterierna olika. Rektorn har därför samtalat med lärarna om bedömning i samband med rättningen av nationella prov och om vad olika kartläggningmaterial visar i förhållande till bedömningskriterierna i bedömningsstöden. Rektorn har även tydliggjort för lärarna att nationella provet särskilt ska beaktas vid betygssättning.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger merparten av lärarna, men inte alla, förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor. Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet har möjlighet att diskutera frågor som rör

bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer under exempelvis arbetslagsmöten. Inför de nationella proven anordnar kommunen gemensamma informationsträffar vilka samtliga lärare deltar i. Vid bedömning av nationella prov organiserar rektorn tillfällen då lärarna tillsammans med förstelärarna gemensamt arbetar med att sambedöma de oidentifierade proven. För de ämnen där det inte finns nationella prov finns möjlighet för lärarna att ha dialog med ämneskollega eller med specialpedagogen kring bedömning. I lågstadiet tillämpas tvålärarsystem vilket ger lärarna möjlighet att samverka kring bedömningar. På mellanstadiet får lärarna stöd i bedömningsfrågor av förstelärarna i svenska och matematik. Lärare som saknar lärarlegitimation och nyexaminerade lärare samråder med förstelärare kring bedömningsfrågor. För de lärare som är ensamma om att undervisa i sina ämnen är det endast en lärare som deltar i ett kommunalt nätverk för ämneslärare där de diskuterar bedömningsfrågor. Läraren har även möjlighet att samråda med andra behöriga lärare i ämnet som arbetar på skolan, men som inte undervisar i ämnet. För övriga lärare i praktisk-estetiska ämnen finns dock i nuläget inget forum för samverkan kring bedömningar.

För att uppnå likvärdighet i sitt bedömningsarbete använder sig lärarna av olika metoder. Exempelvis använder lärarna nationella bedömningsstöd och oidentifierade prov för att kvalitetssäkra sina bedömningar och de flesta lärarna samverkar kring bedömningen. Lärarna använder varierade bedömningsmetoder och examinationsformer som exempelvis prov, diagnostiska tester, muntliga redovisningar och elevernas arbete under lektionerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina bedömningar och omdömen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg, men möjligheten finns inte i samtliga ämnen. Risken med att samtliga lärare inte får möjlighet att samverka kring bedömning är att bedömningarna riskerar att inte bli likvärdiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att på ett systematiskt sätt kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Målsättningen med insatsen ska vara att skapa samstämmighet och förtrolighet med styrdokumentet vilket ökar lärarnas kompetens inom bedömning, både vad gäller omdömen och betyg.

Beslutet har fattats av Malin Larsson, utredare.

I handläggningen av ärendet har Linn Gustafsson, utredare (föredragande) medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 25–26 mars 2025. Besöket genomfördes av utredarna Linn Gustafsson och Malin Larsson.

Vetterstorpsskolan är en kommunal grundskola belägen i Västerås kommun. Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1-6. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället går cirka 141 elever i årskurs 1–6. Skolan leds av en rektor.